

YAMATO GUNKEI

Het woord Yamato wordt dikwijls door een ieder geassocieerd met 'iets uit Japan'. Dat klopt ook wel, want het woord wordt daar in het land van herkomst ook veelvuldig gebruikt. Het is dikwijls een aanduiding voor provincie of een bepaalde prefectuur of een bekend oorlogsschip uit de 2de wereldoorlog of een aanduiding voor een periode in de Japanse geschiedenis (de jaren ± 250 – 710 na Christus). Maar de letterlijke betekenis volgens het Japans-Nederlands woordenboek is: "de ziel van Japan" en de "Japanse geest". Maar waar het ons om gaat is natuurlijk het hoen Yamato waar in Japan het woord Gunkei aan is toegevoegd. Het woord 'Gunkei' is een andere manier van vertalen van de Japanse karakters voor 'Shamo'. Volgens het 'Handboek Rasheders' van Rudiger Wandelt en Josef Wolters betekent het 'de soldaten'.

De Yamato wordt weliswaar onder de vechthoenders gerangschikt doch in het land van oorsprong is hij niet echt als zodanig gebruikt. Wanneer het ras precies gecreëerd is kan niet met zekerheid worden genoemd. Wel dat het ras vanaf begin tot halverwege de 20ste eeuw in de omgeving van Tokio is verbeterd tot ongeveer het type dat nu als Yamato wordt beschreven. Overigens wordt de Yamato ook nu nog het meest gefokt in en om Tokio. Het is een vechthoenderras, maar wordt voornamelijk, zo niet uitsluitend als sierhoen gefokt. Overigens zijn de hanen behoorlijk doortastend in een accidenteel gevecht. De Yamato is een Shamovariatie die ergens ligt tussen het wat kleinere Shamotype zoals de Chu Shamo, Yakido, Nankin Shamo en de Chibi Shamo en Ko Shamo. De Yamato onder de vechthoenders wordt wel vergeleken met een Bulldog onder de honden. Er is slechts een handjevol fokkers in Nederland. In Duitsland, met enkele tientallen fokkers, is zelfs een Yamato-Gunkei speciaalclub opgericht.

Een befaamd Belgisch fokker, Willie Coppens, heeft in 1982 de eerste levende Yamato's per vliegtuig uit Japan legaal heeft ingevoerd. Ook de zoon van Willie, Geert Coppens, is een groot liefhebber van Yamato's. Hij heeft samen met een vooraanstaande Japanse fokker Yoshio Zenimoto in 1995 het boek 'Yamato Gunkei and Ko Shamo' geschreven dat ik regelmatig heb geraadpleegd om over de Yamato te schrijven. Het boek werd gepubliceerd door 'The Oriental Gamefowl Club International' waarvan Willie Coppens voorzitter was. Willie en Geert Coppens zijn vooraanstaand lid van de Japanse speciaalclub. 'Nippon Kogata Shamo Hozonkai'. In 2013 hebben zij weer een nieuwe club opgericht met als hoofdmoot de Yamato Gunkei en de Ko Shamo. Deze club geeft tweemaal per jaar een prachtig bulletin uit waarin aangegeven dat er een tiental Yamato Gunkei fokkers zijn aangesloten.

Sinds maart 2013

RASTYPISCHE EIGENSCHAPPEN

De Yamato, de zwaarste onder de kleine Shamo achtigen, wordt wel vergeleken met een Bulldog onder de honden. Omdat het dier van bovenaf gezien redelijk vierkantig is, werd hij vroeger in Japan ook wel "vierkante doos" genoemd.

Hun voorkomen doet denken aan een Bonsai boompje. Hun grote kop heeft enorm veel overdadig vlezig gerimpeld vel. Ze hebben uitdagende ogen door de markante overschaduwende wenkbrauwen. De krachtige kort gebogen snavel geeft accent aan de korte kop. Het ontblote borstbeen op de gespierde volle borst is een vereiste. De romp staat parmantig rechtop. De Yamato heeft een garnalenstaart wat wil zeggen dat de onderste staartstuurveren omhoog groeien en duidelijk zichtbaar zijn. De schubben op de loopbenen vedelen zich in wel vier rijen. De spleetvleugel, een vleugel zo onregelmatig gevormd, dat een duidelijk waarneembare opening tussen grote en kleine slagpennen ontstaat terwijl alle pennen aanwezig zijn, equivalent aan de originele Yamato Gunkei. Doch dit wordt in de Nederlandse standaard beschouwd als een uitsluiting fout. De term 'open vleugel' wordt nu vaker gebruikt omdat het wat vriendelijker klinkt als spleetvleugel. De een spreekt over een anatomische afwijking wat altijd als fout moet worden aangezien. De ander is van mening dat het een raseigenschap is waar je niet omheen kunt. Yamato fokkers zijn van mening dat als je erop gaat fokken en er een gesloten vleugel ontstaat, het type en de originaliteit verloren gaat. Doch heeft de KLN n.a.v. een schrijven van het bestuur van de Vechthoender fokkers vereniging Nederland het volgende bekendgemaakt:

Om de fokkers van Yamato in de gelegenheid te stellen hun dieren te exposeren en zodoende meer bekendheid aan het ras te geven en de kwaliteit ervan te verbeteren, kan de commissie zich vinden in het voorstel van de VFV om in de periode 2012 t/m 2016 een open vleugel te accepteren mits deze goed aangesloten wordt gedragen. Een open en uitgezakte vleugel zal echter leiden tot een onvoldoende. Wat de Ko Shamo betreft, is er van de commissie geen reden om een open vleugel toe te staan. Gezien de huidige kwaliteit van de Ko Shamo verwachten wij dichte en goed aangesloten vleugels.

RASBESCHRIJVING

VORMBESCHRIJVING: ROMP:

Opgericht; zeer breed van voren, naar achteren toe smaller wordend.

KOP:

De relatief grote, doch korte brede goed geronde kop met zeer goed ontwikkelde wenkbrauwen, een grote geprononceerde keelwam en overdreven ruime gezichtshuid. Vooral oudere dieren moeten deze eigenschap bezitten. Belangrijk is een relatief grote, doch korte brede goed geronde kop met zeer goed ontwikkelde wenkbrauwen.

KAM:

Een walnoot- of erwten. Een relatief kleine helderrode, vast en voorop de kop gepositioneerde kam.

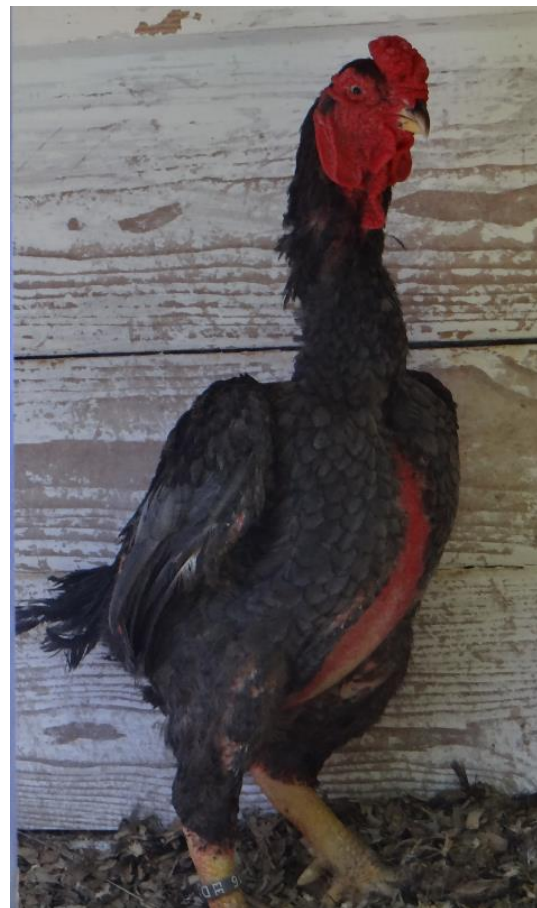

SNAVEL:

Een korte, krachtige, gele snavel waarvan de onder- en bovensnavel vrij dik is en goed gebogen. Hoornkleurige aanslag is toegestaan.

KINLELLEN:

Kleine kinlellen, maar wel een grote geprononceerde keelwam en overdreven ruime gezichtshuid.

ORLELEN:

Deze zijn goed ontwikkeld, dik, gerimpeld en langwerpig van vorm. Helderrood.

OGEN:

De ogen behoren parelwit te zijn. De ogen zullen bij jongen dieren eerder geelachtig tot oranjegeel zijn dan de vereiste parelwitte ogen. Rode ogen zijn een ernstige fout wat het totaal aanzicht van de kop ook ontsiert.

HALS:

De middellange hals heeft bevedering die krap ontwikkeld moet zijn waardoor deze nauwelijks de hals omsluit. De halsbevedering doet dikwijls denken aan naalden van een sparrenboom en blijft bij voorkeur tot boven de basis van de nek en bedekt maximaal 4/5 van de hals. In de nek zit een typische knik, zoals onze standaard dat ook voorschrijft, wat duidelijk maakt waar de schedel aansluit op de nek.

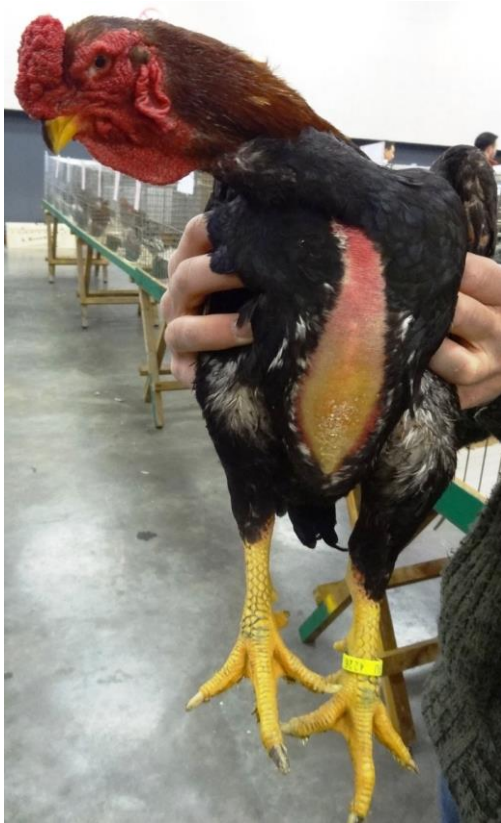

RUG, SCHOUDERS & ZADEL:

De ruglijn van de Yamato is recht en plat en loopt van de basis van de hals tot de staart en wordt sterk afhellend gedragen. Hij moet breed tussen de schouders zijn en naar het zadel toe smaller worden. De rug van de hen wordt iets minder afhellend gedragen. Ideaal van boven gezien heeft de zogenaamde "vijfbogenlijn" de voorkeur. Ideaal van boven gezien heeft de zogenaamde "vijfbogenlijn" de voorkeur. 1 vleugel, 2 schouder, 3 hals aanzet-rug, 4 schouder, 5 vleugel. Dit komt zeker tot uiting bij een goed bespied dier.

De zadelbevedering moet smal en kort zijn. Vaak komt een te overvloedige staart- en halsbevedering voor die de raseigenschap overschrijdt en de Yamato als zodanig ontsiert.

BORST:

De goed geronde brede borst moet in het zij- aanzicht ruim voor de vleugels uitkomen. Door de krappe bevedering zal het borstbeen duidelijk zichtbaar zijn. De bespiering moet aldaar hard en stevig aanvoelen.

VLEUGELS:

De vleugels van de Yamato met zichtbaar uitstekende vleugelboeg zijn kort en breed. De schouders zijn zeer breed. Het vleugelgewricht is veelal kaal en zichtbaar rood. De vleugeluiteinden zijn lichtjes gebogen in opgetrokken toestand. De grote slagpennen, axiaalveer en kleine slagpennen moeten volgens de Nederlandse standaard op de juiste wijze anatomisch goed gevouwen en gedragen worden. De slagpennen zijn breed. Doch alle Yamato's hebben een open vleugel. Om fokkers in de gelegenheid te stellen hun dieren tentoon te stellen heeft de KLN standaardcommissie op voordracht van de vechthoenderfokkersvereniging het volgende vastgelegd:

Om de fokkers van Yamato in de gelegenheid te stellen hun dieren te exposeren en zodoende meer bekendheid aan het ras te geven en de kwaliteit ervan te verbeteren, kan de commissie zich vinden in het voorstel van de VFV om in de periode 2012 t/m 2016 een open vleugel te accepteren mits deze goed aangesloten wordt gedragen. Een open en uitgezakte vleugel zal echter leiden tot een onvoldoende. Wat de Ko Shamo betreft, is er van de commissie geen

reden om een open vleugel toe te staan. Gezien de huidige kwaliteit van de Ko Shamo verwachten wij dichte en goed aangesloten vleugels.

STAART:

De afhangende staart waarvan de sikkels weinig gebogen zijn is kort. De zogenaamde 'garnalenstaart', waarbij de onderste twee of drie staartstuurveren aan beide zijden van de staart iets naar boven gebogen zijn, moet goed aaneengesloten zijn.

DIJEN & LOOPBENEN:

De harde bespiede dijen zijn kort tot middelmatig lang en zijn goed uit elkaar geplaatst. De gele, relatief dikke loopbenen hebben fijne gladde schubben in vier of meer rijen. De krachtige, goed gespreide tenen moeten recht zijn. Kromme tenen komen nog al eens voor.

BEVEDERING:

Een krappe, korte bevedering is een vereiste, Be bevedering moet aangesloten zijn aan het lichaam.

Gewichten volgens de Nederlandse standaard:

Haan: 1,5 – 1,7 kg Hen: 1,3 – 1,5 kg

In Nederland erkende kleurslagen:

TARWE en WILDKLEUR:

De enige kleurslag die in Nederland erkend is. De wildkleur is in 2016 erkend op voordracht van fokker Edwin Burgers. In de ons omringende landen komen ook de volgende kleurslagen voor: blauwtarwe, zwart, wit en koekoek.

Yamato's zijn vormvogels, kleur en tekening komen op de tweede plaats bij beoordeling. De kleur mag niet teveel afwijken van de standaardkleur.

In Nederland is aan de standaardbeschrijving de volgende noot toegevoegd:

Een Yamato met een 'open vleugel' komt voor een positief predicaat in aanmerking als de grote en de kleine slagpennen in juiste aantallen aanwezig zijn, de vleugels goed aangesloten worden gedragen en er van buitenaf geen afwijking zichtbaar is. Het niet voldoen aan bovenstaande betekent dat het dier een O zal krijgen. Bij beoordeling gaat bij gelijke kwaliteit een dier met een gesloten vleugel altijd voor t.o.v. een dier met een 'open' vleugel.

Aandachtspunten

- Voer de Yamato met eiwitrijk, doch let op vervetting. Hierdoor zal de bevruchting verslechteren.
- Gelet op hun krappe bevedering zorgdragen dat deze dieren goed beschermd zijn tegen al te hoge vorst.
- Yamato's hebben niet veel loopruimte nodig, doch de dieren regelmatig op een veld met gras en kruiden te laten lopen zal de conditie behoorlijk verbeteren.
- Voor goede bevruchting is het houden van "een op een" de beste methode.

- Het komt voor dat Yamato's last kunnen krijgen van de ziekte ILT (Infectieuze Laryngotracheïtis). Deze aandoening is een virusziekte die gepaard gaat met milde tot ernstige ademhalingsproblemen, productiedaling en sterfte. De preventie ligt in de hygiëne, met name het vermijden van stoffige hokken is een vereiste. Een behandeling tegen ILT is niet mogelijk. Noodvaccinatie van de nog niet aangetaste dieren kan wel: oogdruppel. Deze vaccinatie geeft volledige bescherming na een dag of 5. Indien het veelvuldig voorkomt en terugkeert in de stam kan preventief vaccineren een uitkomst bieden: In de 12de levensweek enten d.m.v. oogdruppel. Vaccin: Nobilis ILT. Dit is in Nederland niet vrij verkrijgbaar.